

RATKAISUJA LAPSIPERHEKÖYHYTYEN
**Samalta
viivalta**
Itla 2020-2023

Lapsiperheköyhyys – Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023

Tiina Ristikari, tutkimusprofessori

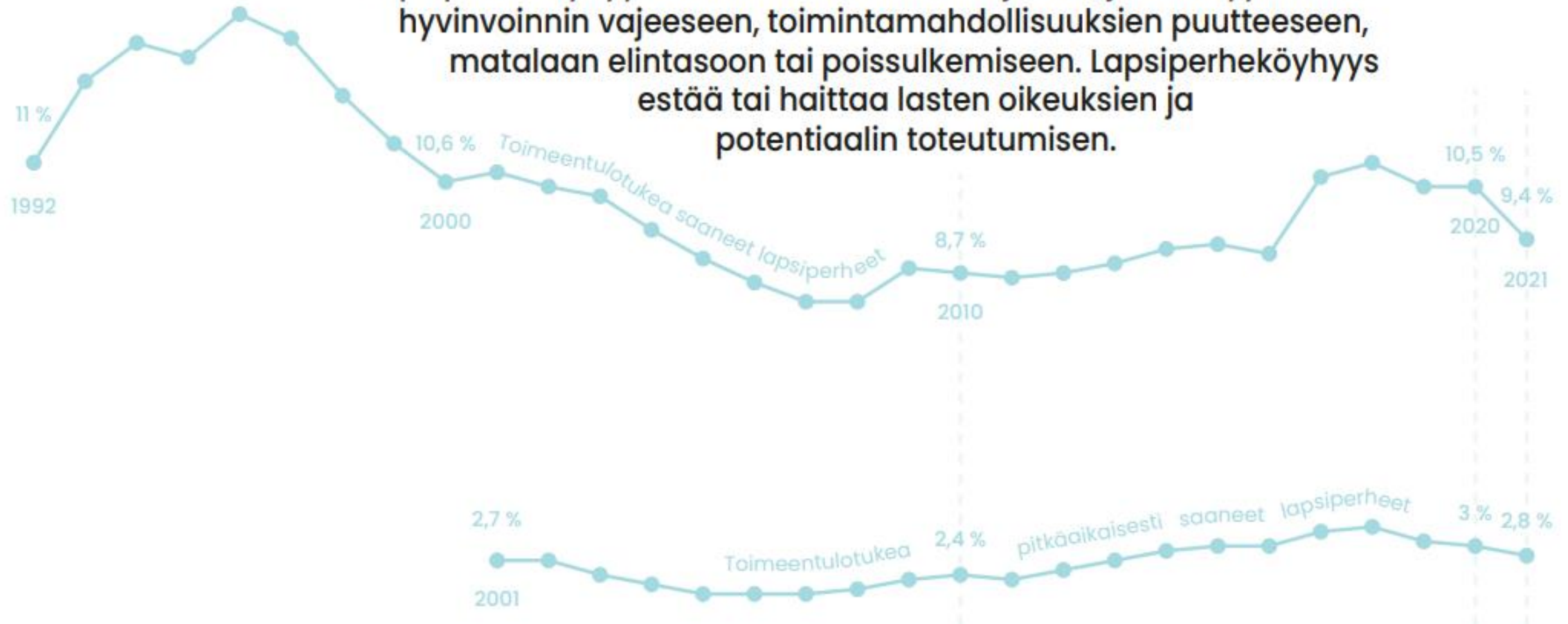
itla Itsenäisyyden
juhlavuoden
lastensäätiö

Neljä viestiä tutkimuksista

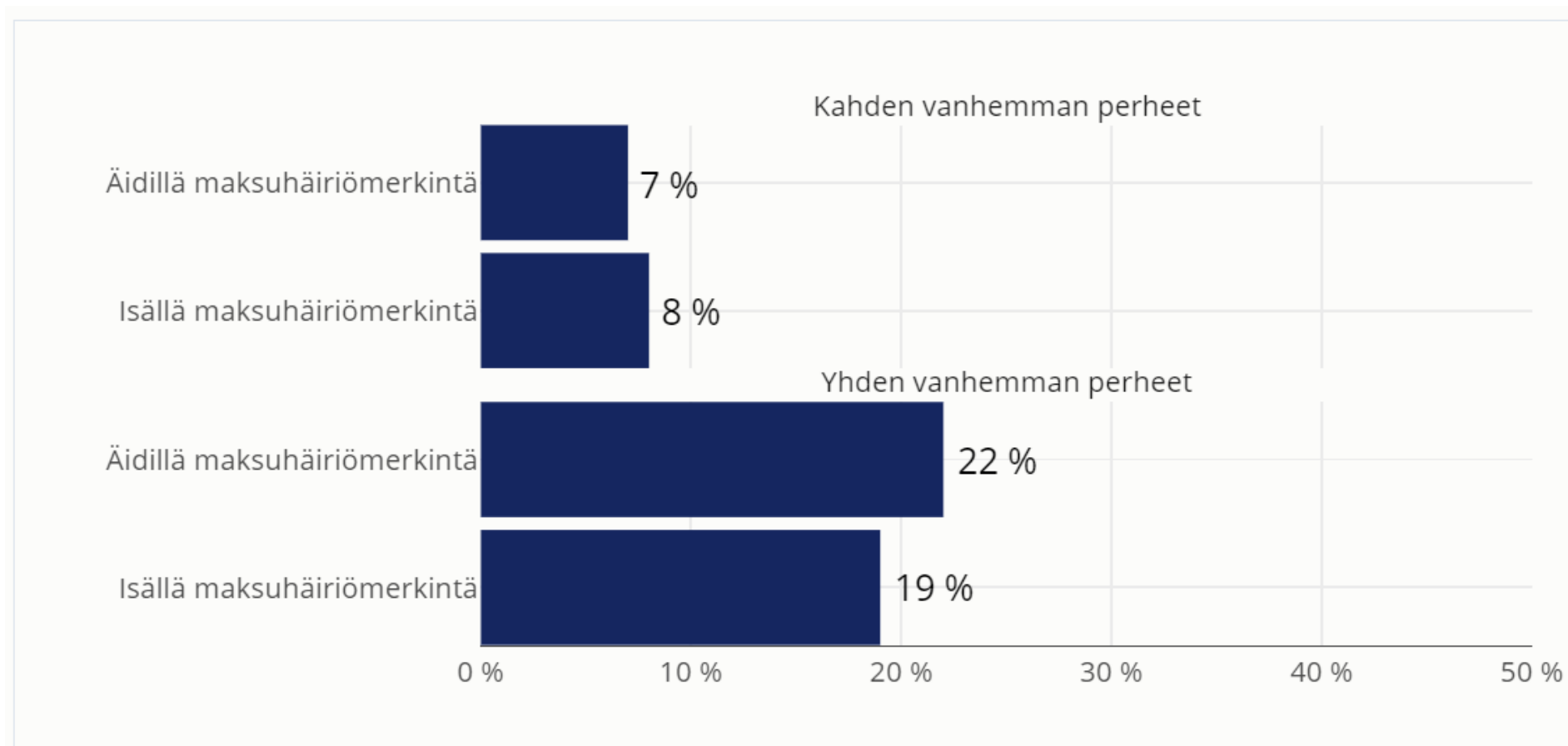
1. Lapsiperheköyhyys koskettaa noin kymmenystä lapsista
2. Lapsiperheköyhyyden taustalla ylisukupolvisuutta, vaikeita elämäntapahtumia sekä yhteiskunnan muutoksia.
3. Lapsiperheköyhyys määrittää elämänkulkua ja terveyttä.
4. Yhteisöillä on mahdollisuus korjata lapsiperheköyhyyden vaikutuksia.

Lapsiperheköyhyys koskettaa vähintään yhtä lasta kymmenestä

Lapsiperheköyhyys on vastentahtoista kurjuutta, joka liittyy lasten hyvinvoinnin vajeeseen, toimintamahdollisuuksien puutteeseen, matalaan elintasoon tai poissulkemiseen. Lapsiperheköyhyys estää tai haittaa lasten oikeuksien ja potentiaalin toteutumisen.

Suomessa arvioilta 120 000 lapsen vanhemmat ovat ylivelkaantuneita

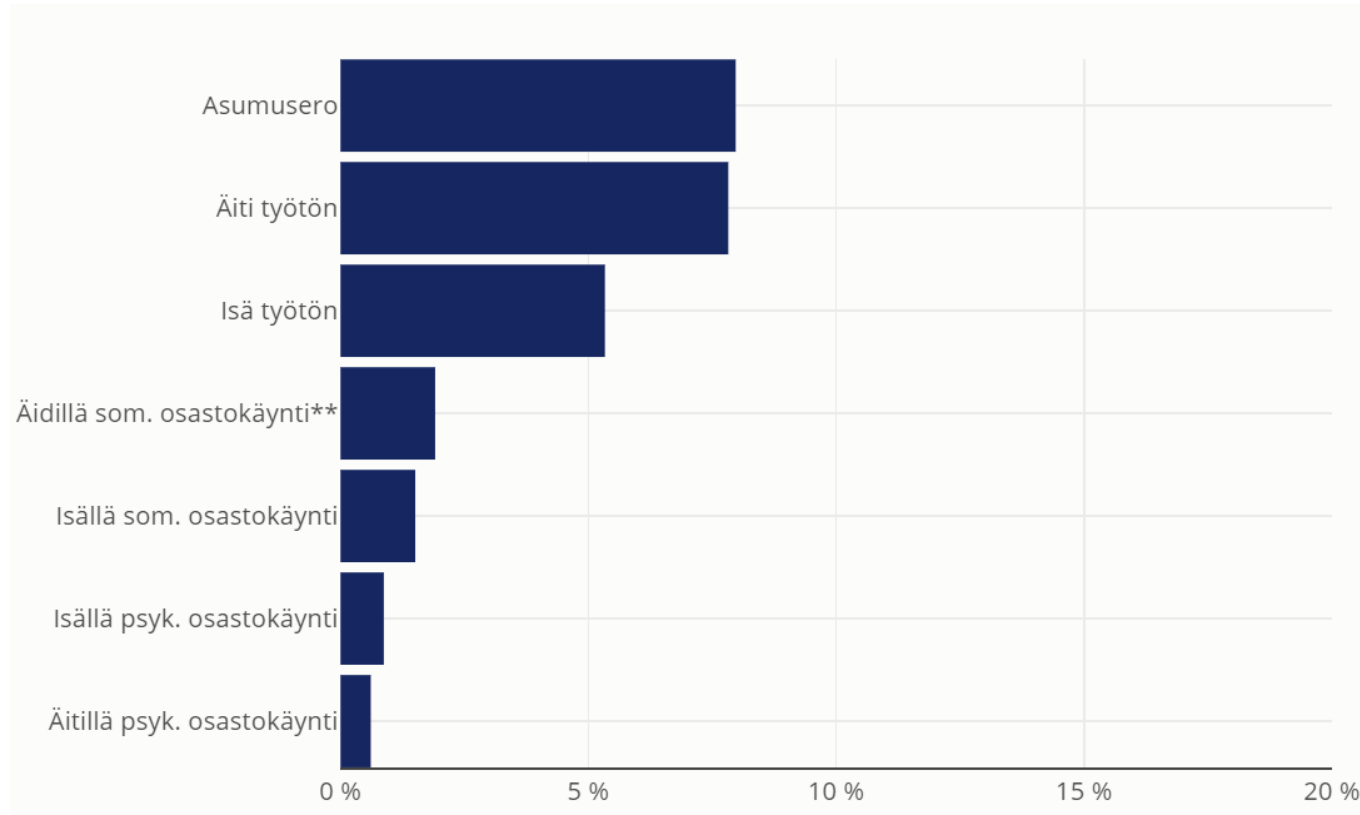

Maksuhäiriömerkintöjen määrä lapsiperheillä. Lähde Hiilamo, Luotonen ja Hakovirta 2022.

Mitä on lapsiperheköyhyyden taustalla?

- Hankalia elämäntapahtumia
- Yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia
- Ylisukupolvisuutta
- Syyt ovat moninaisia ja monen tekijän summa

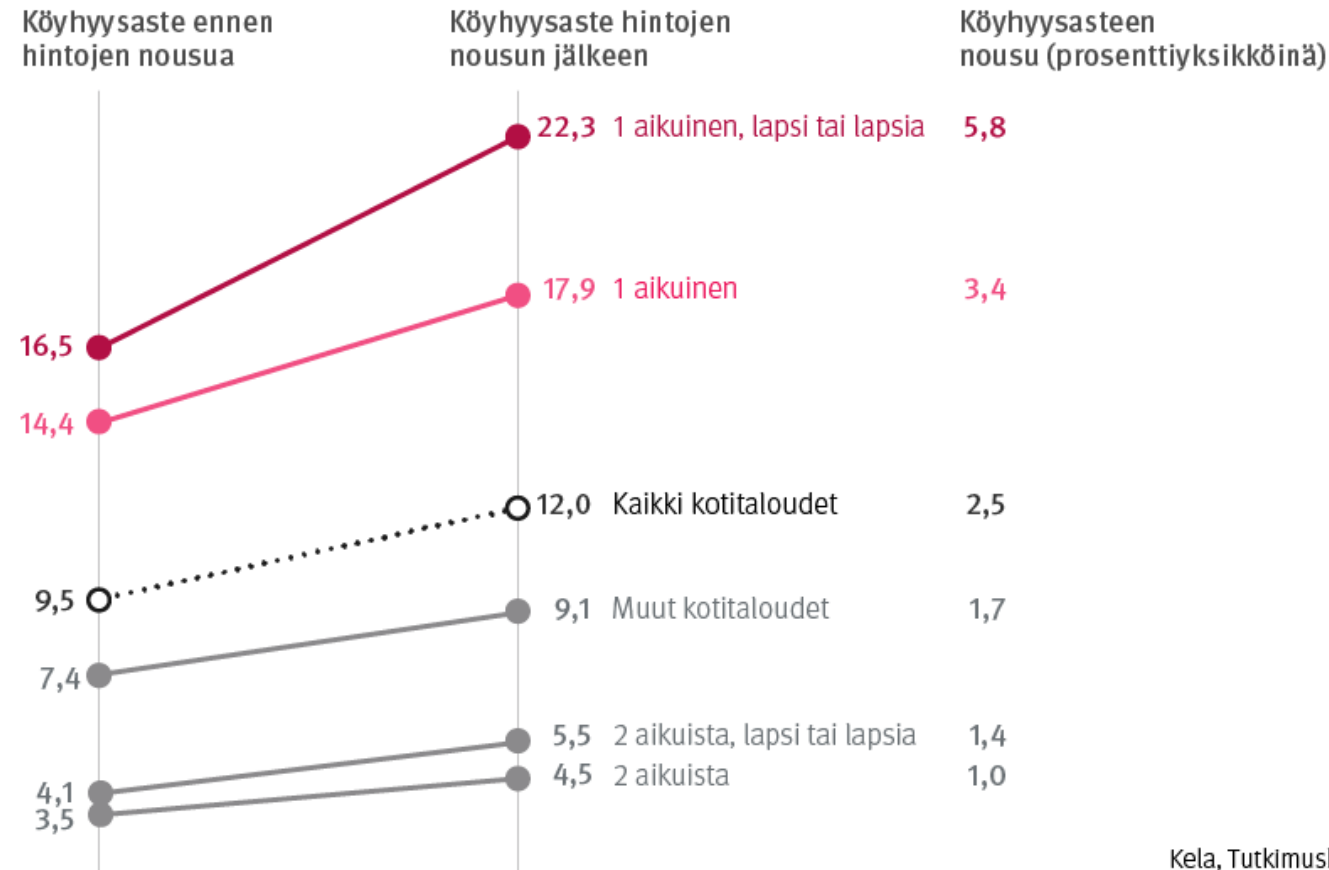
Tyypillisesti perheen toimeentulotuelle tippumista edeltää ero tai vanhempien työttömäksi jääminen.

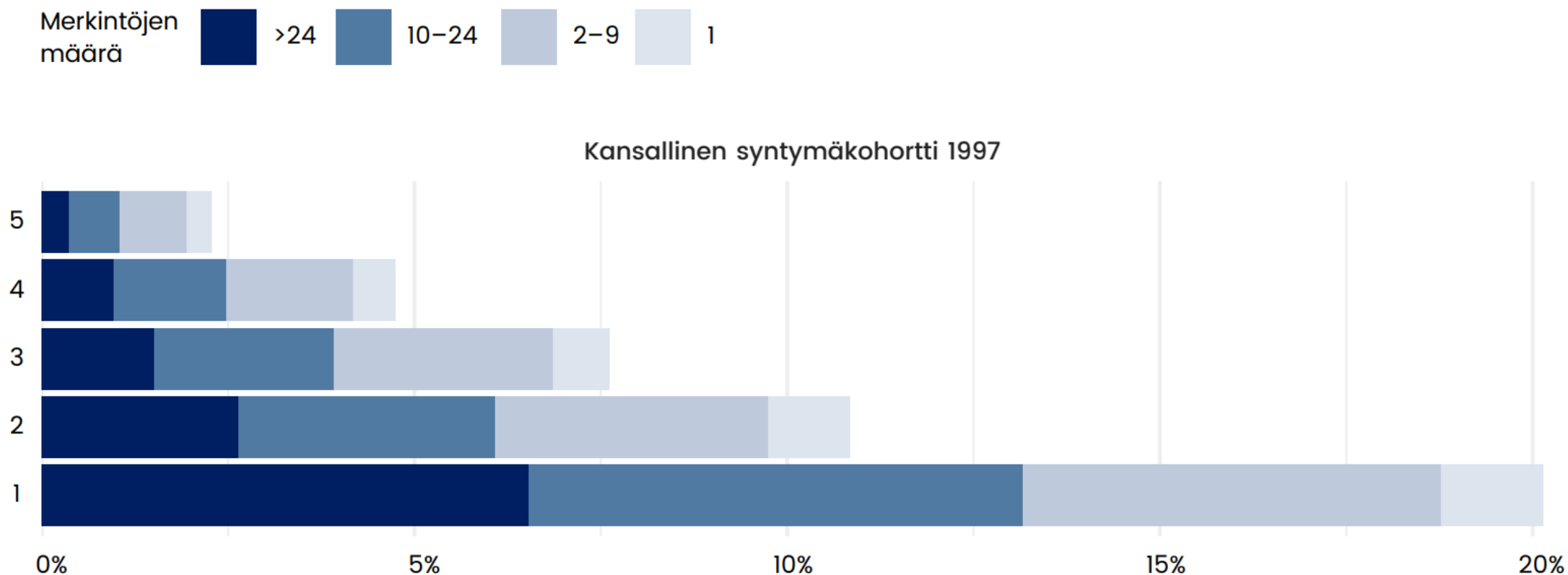
Kuinka monta % toimeentulotuelle tippumisista voitaisiin välttää jos ko. Tapahtumaa ei olisi ollenkaan väestössä

Hintojen nousu kasvattaa eniten yhden aikuisen lapsiperheiden ja yksin asuvien köyhyysastetta

Viitebudjettiköyhyysaste (%) kotitaloustyypeittäin ennen hintojen nousua ja hintojen nousun jälkeen

Esimerkki ylisukupolvisuuden mekanismeista: Vanhempien tulot yhdistyvät maksuhäiriömerkintöihin nuoruudessa

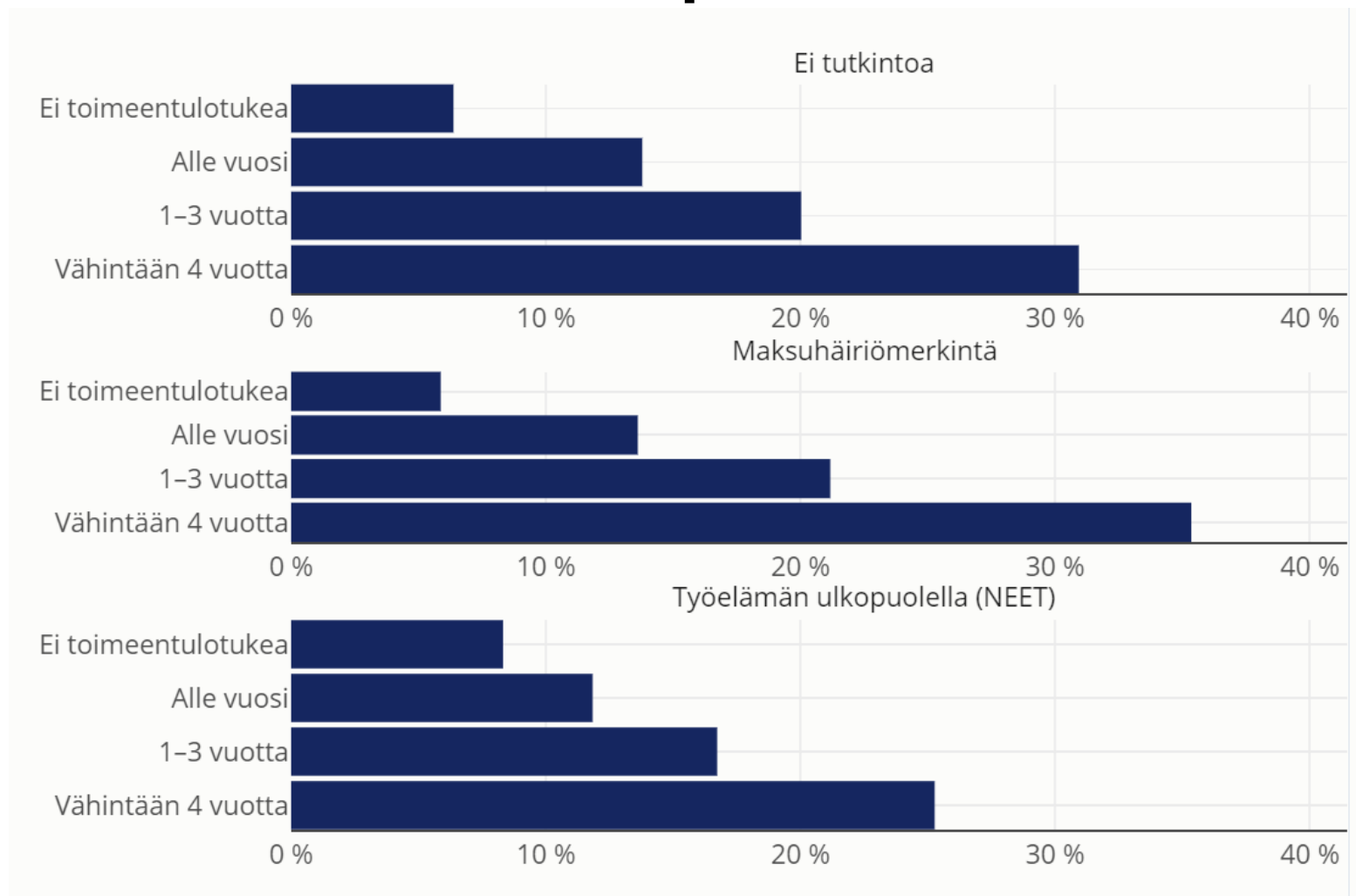

Kuvio 10. Vanhempien tuloviidennekset ja osuus, joilla on voimassa olevia maksuhäiriömerkintöjä 1.12.2020. Kansallinen syntymäkohortti 1997.

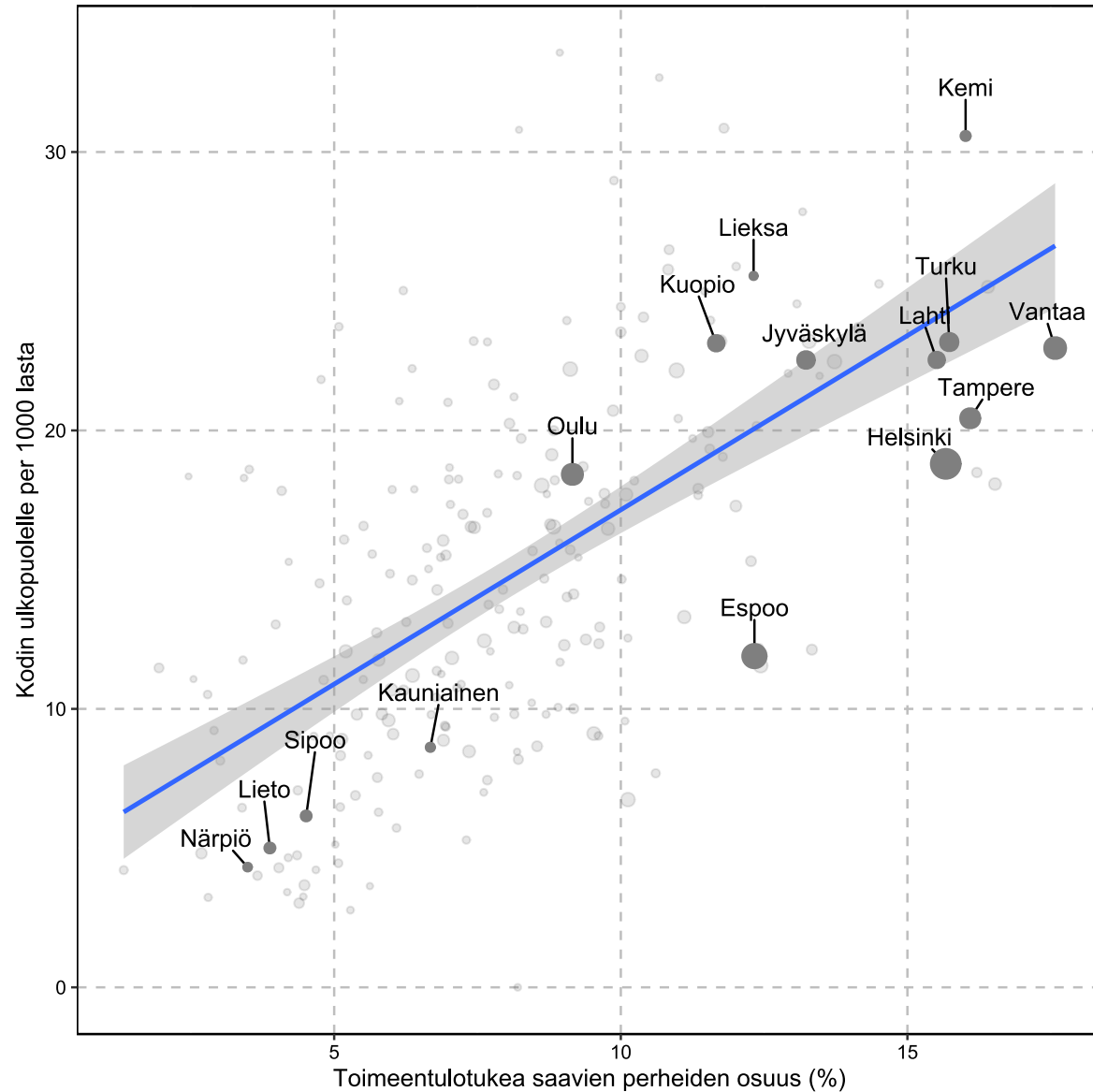
Mitä lapsiperheköyhyydestä seuraa?

- Köyhyys vaikeuttaa arkea
- Taloudellinen niukkuus voi pakottaa säästämään sekä pakollisista elämisen kustannuksista että vapaa-ajan aktiviteeteista
- Köyhyys aiheuttaa sosiaalista ulkopuolisuuden tunnetta ja psyykkistä kuormitusta
- Lapsiperheköyhyys määrittää elämäntulkua

Lapsuuden perheen toimeentulotuen saannin yhteys aikuisuuden ei-toivottaviin tapahtumiin

Lapsiperheköyhyys näkyy kuntatasolla kodin ulkopuolelle sijoitettujen kasvuna

Lähde: Sotkanet

Mikä auttaa?

- Pitkäjänteinen politiikka, kohdennettuja toimia keskeisille riskiryhmille
- Alueellinen sosiaalinen sekoittaminen ja yhteisöjen tukeminen
- Vaikeiden elämäntapahtumien vaikutuksia lapsiperheköyhyyteen voidaan lieventää riittävällä sosiaaliturvalla ja vaikeassa elämäntilanteessa olevien perheiden palveluilla. Lasten resilienssin vahvistaminen!
- Suurten yhteiskunnallisten muutosten vaikutuksia lapsiperheköyhyyteen tulee vähentää sosiaalietuuksien, myös lapsilisän, sitomisella elinkustannuksiin
- Sosiaaliturvan uudistus: Tulossa Itäin malli lapsilisän uudistamiseksi

Kiitos!

Samaltaviivalta.fi

itla.fi/lapsiperheköyhyys-datana/

